

Студент 4 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ

АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОНОВЛЕННЯ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто проблему нормативно-правового забезпечення оновлення продукції в деяких регіонах України.

Аннотация. Рассмотрена проблема нормативно-правового обеспечения обновления продукции в некоторых регионах Украины.

Annotation. A problem of normatively legal providing of update of products in some regions of Ukraine is considered.

Ключові слова: продукція, нормативно-правове забезпечення, статистика, інноваційна діяльність.

За даними Європейської статистичної організації "Євростат" [1], проблема оновлення продукції підприємства розглядається у багатьох країнах світу. Тенденції їх розвитку здебільшого співпадають, проте є і відмінності. Але слід зазначити, що кількість підприємств, котрі займаються оновленням, невпинно зростає, зокрема і в Україні.

Законодавство України у сфері інноваційної діяльності базується на Конституції України і складається із законів України "Про інноваційну діяльність", "Про інвестиційну діяльність", "Про наукову і науково-технічну діяльність", "Про наукову і науково-технічну експертизу", "Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні".

Інноваційна діяльність, як і її базова категорія "інновація", не має однозначного визначення серед науковців, а визначення інноваційної діяльності в законодавстві України не узгоджені між собою. Тому на сьогоднішній день ця проблема є досить актуальною та потребує детального вивчення.

Мета даного дослідження полягає у вивченні проблеми нормативно-правового забезпечення оновлення продукції підприємств.

Вивченню цього питання присвячені праці таких вчених, як : Гусев В. О., Кукурудза І. І., Скрипник А. В. та ін.

Якщо розглянути деякі регіони України – Харківську, Полтавську, Херсонську та Волинську області [2], то можна зробити такі висновки:

з вищеперерахованих до регіонів з добре розвинутою промисловою базою відносять Полтавську та Харківську області, адже саме в даних регіонах ідуть найбільші витрати на інноваційну діяльність підприємств;

існує пряма залежність між обсягами витрат на інновації та впровадженням нових технологічних процесів. Але досить неоднозначно визначено поняття інноваційної діяльності в нормативних актах. Відповідно до Закону України "Про інноваційну діяльність", такими визнаються "нові конкурентоспроможні товари та послуги" [3]. Відповідно до Інструкції №1-інновація за 2007 рік, інноваційною продукцією вважається "ринкове впровадження нового або значно вдосконаленого товару" [4]. Інструкція статистичного спостереження за 2005 рік визначає її як "продукцію, яка протягом останніх трьох років у різній мірі технологічно змінювалася" [5];

обсяги реалізованої інноваційної продукції найбільші в Харківській області – 1 473 365,5 тис. грн, найменші у Волинській області – 295 513,2 тис. грн [2]. Проте, спираючись на нормативні акти, підприємствам досить важко з'ясувати, яку саме продукцію віднести до реалізованої інноваційної. Так, Інструкція № 1 за 2007 рік говорить, що це продукція відвантажена за межі підприємства [4], Інструкція статистичного спостереження за 2005 рік вказує, що це кількість продукції за звітний період протягом останніх трьох років з початку її реалізації [5];

приємно бачити, що підприємства займаються і експортом інноваційної продукції за межі України. Частка таких підприємств у загальній їх кількості не дуже велика – 32, 12, 11, 6 % відповідно [2], але все ж таки це свідчить про високу якість інноваційної продукції цих підприємств, про її здатність конкурувати з продукцією, представленою за кордоном. Проте дані цифри могли бути б іншими, коли б існувало однозначне виділення видів інноваційної продукції. Відповідно до Закону України "Про інноваційну діяльність", виділяють лише інноваційну продукцію [3], в Інструкції № 1-інновація за 2007 рік виділено нову продукцію для ринку та нову продукцію для підприємства [4], в Інструкції статистичного спостереження за 2005 рік визначають продукцію, що зазнала суттєвих технологічних змін або заново впроваджену, вдосконалену продукцію, іншу інноваційну продукцію [5];

більшість підприємств лише оновлює свій власний асортимент, упровадженням виключно нової продукції займається лише їх маленька частина: Харківська обл. – 11 підприємств із 147, Полтавська обл. – 4 із 48, Херсонська обл. – 2 із 25, Волинська обл. – 1 із 23 [2]. Проте і тут не існує чіткої визначеності. Упроваджена продукція, відповідно до Інструкції № 1-інновація, вважається такою, якщо вона або її результат потрапили на ринок [4], в Інструкції статистичного спостереження за 2005 рік зазначається, що виробництво інноваційної продукції вважається освоєним, якщо відпрацьована конструкторська і технологічна документація, освоєне технологічне устаткування, інструмент, технологічне оснащення, необхідне для виробництва цієї продукції, організовано систематичний випуск її згідно з розробленим технологічним процесом [5].

У результаті аналізу правових джерел було встановлено, що існують певні розбіжності в роз'ясненні понять. Такі недоліки значно ускладнюють правильне сприйняття процесу інноваційної діяльності на підприємстві. Тому при заповненні звіту про інноваційну діяльність підприємства можуть надавати не зовсім достовірну інформацію, щоб цього уникнути, рекомендуємо переглянути роз'яснення до Закону України "Про інноваційну діяльність" та Інструкції

Загалом можна сказати, що розвиток інновацій у регіонах країни прямо залежить від їх фінансування, а також від існуючої техніко-технологічної та правової бази. Ці фактори пояснюють те, що найбільш розвинутий даний напрямок діяльності в Харківській та Полтавській областях, а повільними темпами розвитку відзначаються Херсонська та Волинська області.

Наук. керівн. Перепелиця І. К.

Література: 1. Eurostat regional yearbook 2010: Introduction. Electronic resource – Режим доступу : http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=RY_CH_INTRO_2010. 2. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : статистичний збірник / Державний комітет статистики України. – К., 2011. 3. Закон України "Про інноваційну діяльність" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>. 4. Інструкція щодо заповнення форми державного статистичного спостереження № 1-інновація "Обстеження інноваційної діяльності промислового підприємства" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>. 5. Інструкція щодо заповнення статистичного спостереження № 1-інновація : статистичний збірник / Державний комітет статистики. – К., 2005. 6. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 : офіц. вид. – К., 2001. 7. Гусев В. О. Державна інноваційна політика як засіб розвитку національної економіки : навч. посібн. / В. О. Гусев. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 60 с. 8. Кукурудза І. І. Інноваційна діяльність в регіоні: стан, проблеми, перспективи / І. І. Кукурудза // Вісник економічної науки України. – 2007. – № 1. – С. 67–70. 9. Скрипник А. В. Інноваційні перспективи України / А. В. Скрипник // Фінанси України. – 2008. – № 5. – С. 103–114.